

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRÀLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÖL.

*Indült Bétsböl, Kedden Junius 27-ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

Az időjárás nagyon ránk ijesztett itt. A' szé-
natsinálás' ideje eljött; a' gabona és szőlő szép
napokat kívánnának: a' hideg esőzés azonban már
két hetektől fogva szünet nélkül tart, annyira, hogy
a' Duna vize sok helyeken ki öntött, és a' lapá-
josabb helyeket el borította. A' drágaság szer-
felett való.

P e s t.

Ö Cs. K. Felsége kegyelmesen meghatározni
méltóztatott, hogy az itt lévő K. Universitásnál az
ifiaknak a' mezei gazdaságban leendő valóságos
gyakoroltatások végett, egy ezen tzelhoz alkal-
maztatott Practicum Institutum állittas-

E e e

sék fel: a' melly Institutum' planumának minden intézetek szerént való kidolgozása, a' már ugyan ezen Universitásnál sok elztendőktől fogva nagy haszonnal fáradozó, 's nevezetesen a' Mezei Gazdálkodásnak tanítása által magát a' haza eránt igen érdemessé tett Fő Tisztelendő Apatur Mitterpacher Lajos úrra, bízattatott.

Turin, Május' 25-dikén. — Gen. Jourdan Piemontban egy szép jofszágot kapott ajándékba, a' mellyről ilyen Konzuli rendeléft hirdetett ki a' Turini ujság: — „A' Fr. nép' nevében. Bonaparte, a' Fr. Respublika Első Konzulja. — „A' Respublika Kormányzéke, a' Gen. Jourdan szolgálatjait, a' melyeket rész szerént a' Fleurusi ütközetben és más alkalmatosságokkal, rész szerént az ő Piemonti rend kívül való Miníster korában, a' hazához mutatott, tekintetbe vévén, meg határozza — 1)ször, hogy a' Rivarai uradalom, minden hozzá tartozókkal egyetemben, a' mely uradalmat a' Piemonti nemzet, a' maga hozzá való háládatosságának kimutatása végett Gen. Jourdánnak szánt és ajánlott, az ő, és maradékai tulajdonnyok legyen — 2)ször hogy ezen uradalom azon 10 millió Livrákat erő jofszágoknak laifromjokra tétetődjön, vagy azok közzé számláltassék, a' mellyeket, mint nemzeti jofszágokat az Országglófszék, az Érdem-Légió' tagjainak meg jutalmaztatásokra rendelt — 3)ször, hogy a' Finántziára ügyelő Miníster ezen rendeléft betöltetvén, a' dolgot annak módja szerént pergamentre irattassa le, a' Státus' petsétjét üttesse rá, és azután Gen. Jourdánnak szolgáltassa kezébe. — „Bonaparte, Első Konzul.

Livorno, Máj. 31. dikén. Nékünk is.

mét háboruba kelletik Angliával bonyolodnunk, és a' kereskedésünkkel ismét elnyugodhatunk Isten tudja meddig. Ilyen katona parantsolatok jövének ki közönségesen: — „

„Az Olafz Országi Fr. sereg' fő vezére rendeli — 1) ször. Livorno olyan állapotban lennitartassék, mint a' mely város meg van szállva — 2) ször. General Olivier olyan katonai teljes hatalommal ruháztatik fel ezen városban, mint a' milyennel az ellenségtől megszállva lévő városokban szokott bírni a' Komendans. — „Murat.

BGGeluj/Lévinet olyan bizodalommal van, hogy az az állapot, a' mellybe ezen város mostanában helyheztedött, semmi egyéb változásokat nem fog maga után vonni, azokonkívül, a' mit a' bátorság és böltséfé kivánnak; 's nem véli, hogy a' kormányozás' modjában is valami változásokra szükség fogna lenni: tsakhogy a' tífztviselők magok is azon legyenek, a' mint ő ezen semmit nem is kételkedik, hogy a' közönséges tsendességnek fenntartatásán véle egygyütt munkálkodjanak. — „Olivier, Ofztályos Generális.

A' kikötőhelyünk szája előtt néhány Anglus Fregátok állanak, és a' ki 's bémenés útját egészzen elzártak. Más néhány Anglus hadi hajók Elba szigetét vettek körül, hogy oda se menessen senki se' be se' ki. — A' Nápoly és Sicilia között lévő szoross tengeren hasonlóképpen elállották az Anglus hadi hajók az útat, hogy azok a' Fr. feregek, a' mellyek a' Nápolyi partok felé nyomúlnak, módot ne találhassanak a' Siciliába való általevezésre. — A' Hetruriai tartományokban talaltató Anglus kereskedők betsületekre megigérui

kéntelenítették, hogy onnét el nem fognak távozni. — A' Liguriai Respublika' vidékein fekvő Fr. sereg két új fél Brigadával erőfittetett meg, az ólta, hogy az ellenségeskedések a' Középtengeren elkezdődtek.

Az Olasz Respublika déli határaitól így irtak Jun. 7-dikén: — „Az Olasz országi Fr. seregek folytatják útjokat az Ekklésia' státusain keresztül. Az ő bal szárnyok, a' melynek Gen. St. Cyr a' vezére, e. h. 4-dikén meg érkezett Ankonába, a' honnét Abruzzó felé nyomúl, hogy az Adriaticum tenger partjain lévő Nápolyi kikötőhelyekkel egybe, valamint a' jobb szárnyok, a' mely Hetruria felől nyomúl le felé, a' tulsó partokon lévő kikötőhelyekkel szándekozi tselekedni.

A' Hetruriai Királyné életének még csak 21 esztendejét érte el, és a' kised Király, még csak negyedfél esztendő.

* * *

Páris, Jun. 12-dikén. Az Első Konzúl' lovas Testörző seregének egy része, tegnap reggel útnak indulá Brüzszel felé. Az Első Konzúl maga, a' jövő tsötörtökön vagy pénteken fog, mint halatik, a' Belga Departamentomok felé útnak indulni. Késérői lesznek, három, u. m.: a' Külső, a' Belső, és a' Tengeri Ministerek. — A' Moniteur hirdeti, hogy a' publikum' egélléges állapotjára ügyelő tisztviselektől olyan tudósítás érkezett Marsiliából, hogy a' pestis, a' melyet az Anglusok Egyiptomból Maltha szigetére által hoztak, még most is kegyetlenkedik, melyre nézve minden rendelések meg tétettek a' Respublika déli tengerpartjain, hogy nagy vigyázat légyen, hogy a' szá-

raz Európába is által ne jöjjön valahogy ez a' nagy ostor. —

Olasz ország felé kezdette nagyon nevelni a' Fr. Országlószék a' maga fegyveres erejét. Május' 18-dikán olyan rendelést adott ki, hogy Piemontban négy új fegyveres csoportok formáltassanak, a' melyeknek Légiónak legyen a' nevek. Minden Légión áll 5 Batalionból, minden Batalion 765, és így minden Légión 3936 emberből. Felállításokkor, csak olyan tisztek vétetnek fel ezen Légiónokba, a' kik már a' Fr. vagy Piemonti seregekben valaha szolgáltak, és a' Piemonti hat, 's meg a' Piemont körül lévő három, u. m: Lemau, Doria, és Tengeri-Alpesek nevezeteket viselő Departamentomokban születettek. Minnyájokat az Első Konzul nevezi ki, &c. Egy más Konzuli végzés szerént a' Brezből Mantuába gyülekező Feketékből, egy 9 Kompaniakból álló Sántz - á s ó Batalion formáltatik. Tisztjeik, mint mondják, mind fejérek fognak lenni. — Egy harmadik rendelkezés szerént, siető jelentés küldött el az országban a' Komendánsokhoz, hogy ezen jelentésnek vétele után 24 órák alatt, az ő komendanságok alatt lévő vidékeken tartózkodó minden szabad-ságos tiszteket, altiszteket, és közkatonákat, Batalionnyaiuk felé útnak indítsanak. — Mind ezek a' hadakozás' tüzeinek egyszerre való nagyobb fellobbanását, és nem tsendesülését jelentik.

Az Anglusok, 2 Swéd, 1 Amerikai, és 2 Bremai kereskedő hajókat is fogtak el ezen napokban — mint a' Párisi Publicista írja. — Jól illik e' mellé a' Moniteurben a' következő jegyzés: — „Az Anglusok, úgy mond, a' többek között két Portugalliai terhes kereskedő hajókat is

el fogának. Ugy látszik, hogy ezek, a' neutrális nemzetek' hajóival is leg ellenségesebb módon bánanak; minnyájokat rendre fogdassák."

A' St. Maló i Vice-Préfektus (így ír a' Párisi Journal), el fogatott a' maga kerületében, és Rennesbe küldött, egy Visè nevű Emigranft, az özvegy Deschampsnéval 's még egy más aszfszony-sággal egyetemben, a' kik azzal vádoltatnak, hogy az eleségnek Jersey szigetére való által szállittásában foglalatoskodtak volna, és némely levelek találtattak volna nállok, a' melyekből világosan ki tettik, hogy az Anglusok a' magok előbbeni systemájok mellett, most is hűségeseb meg maradván, ismét elő kezdették azon eszközöket venni, hogy tengerpartjainkra bizonyos személyeket, a' kiket a' békeffég' ideje alatt magokhoz befogadtak vala, által küldözzenek, hogy vétkes mesterkedéseiket, mint az előbbeni háboru alatt, ismét gyakorólják.

A' Belső Minifter ilyen buzdító iráft küldözött széljel a' Préfektusokhoz: — „Polgár Préfektusok! a' Britanniai Kabinét hadat kíván. Nem érvén-meg az Asiában és Amerikában való uralkodással: Európán is uralkodni akar; az egész világ' kereskedésének ki-rekefztő birására vágyakodik, 's elöt-tünk bemérészli (t. i. Maltha szigetének megtartása által) zárni a' Levantát. Mindent elfoglalni, mindennel bírni, minden népet odózóvá tenni, a' szorgalmatosságot mindenütt meg fojtani: ezekben határozódik ezen Országlószéknek politikája és nagyravágyása. Az Első Konzúl, minden töreke-déssel a' békeffég' megmaradásán dolgozott: meg tett e' végre minden áldozatokat, a' mellyek ön-nön ditsőffégével 's a' nemzet' méltózságával nem

ellenkeztek, 's a' mellyeket a' böltseffég javasolt: hanem, a' Britanniai Kabinét' kívánsága minden képpen csak a' hadakozás lévén, ehez képpett semmi reménségünk nints többé azon ditsöffleges békeffégnek megtarthatásához, a' melyet fegyvereink által kerestünk vala. Anglia nem nézheti, sem kereskedés béli boldogságunkat, sem azt a' rangot, a' melyre nemzetünk Európában lépett; ezt ő, egy megalatsonyúlt, örökre az ő szorgalmatoskodásától (kereskedésétől, fábrikaitól) függő, 's magát az ő kereskedése törvényei alá botsátó nemzetnek szeretné látni: hanem, polgár Préfektusok! a' mi népességünk, a' mi országunk' fekvése, 's lakosai' természeti tulajdonságaik, Kormányozószékünknek eltökéllettsége, 's feje' elméje-béli tálentomai, ezek azok a' határ kövek, a' mellyek által a' mi boldogságunknak kiterjedése kijegyeltetett; ne kételkedjetez azon, hogy Anglia a' magán kívül való ragadtatások között azon értz Colossusba tsapodván, öfzsze ne romóljon, a' mellynek lábaihozott Europa a' fegyvert le tette vala. Ez a' hadakozás minnyájunk' ügye; Fr. ország' ditsöfflege és nemzetünk' kereskedése forog fenn: minnyájunknak az Országglószék mellé kell tehát szaladnunk; az ifjúság mindenek felett, a' mely mostani törekedésünknek gyümöltsevel fog jövendőben bírni, köteleztetik, hogy a' gyözedelmeskedés megtanulása végett, gyakorlott katonáink soraik közzé elegyedni kevelységnek tartván, segélje Fr. országnak nyugodalmát és boldogságát, a' Brit. Országglószék' omladékjain, mint fundamentomon felépíteni. Sietestétez tehát p. Préfektusok a' ki-iratott új katonáknak indulásokat; tartsátok fenn a' rendet és belső tsendefféget: és legyetek rajta, hogy a' leg

igaffágosabb hadakozástól is el nem válható insé-
geket, atyai, nem tétovazó kormányozástok által,
enyhittsétek. — „Jót kívánok, Chaptal.

Párisban egy Argus nevü újság is jön ki
Anglus nyelven. Ez egy okoskodást adott ki Han-
novera eránt, melynek fontosabb részeit a' Konzu-
láris Moniteur is méltónak ítélte arra, hogy ki ad-
ja — ilyen szavakkal: — „

„Az Anglus írok mérget fúnak ellenünk Han-
noverának elfoglalásáért. Azt erössítik, hogy a'
Fr. Országglószék megrontotta a' Német Birodalom'
Constitutzióját, és hogy a' Hannoverai Választó
Fejedelemnek nem volna szükség az Anglus Ki-
rály háborujában részésülni. Erre a' szánakozás-
ra méltó okoskodásra, meg felelnek az okosság
és a' Historia. A' nevezetes Arany Bulla szerént,
a' Választó Fejedelmeknek személyes jussok van a' ha-
dakozásra, vagy békeffégre, mint régen Fr. ország-
ban a' nagy uradalmakat bíró Vassallusoknak vólt.
Nem új dolog, hogy egy magános Választó Feje-
delem más Hatalmasság ellen, vagy ez amaz el-
len, hadat viselt. Az V-ik Károly uralkodása
több ilyen példákat mutat. A' hét esztendő há-
boruban a' Hannoverai Vál. Fejedelmet az Anglus
Királyt, fel kelni láttuk a' Császár ellen, és midön
a' Fr. sereg Hannoverába mint az Anglus Király
bírtokába befzállott volna, ezen lépést senki sem
találta a' Nemzetek' törvényével ellenkezőnek.
Fr. országnak e' szerént kéttségbe - hozhatatlan jus-
sa van arra, hogy az Anglus Királyt a' maga
száraz Europai birodalmaiban megtámadhassa. . .
. . . De külömben is, az a' háboru' neme, a' mel-
lyet Fr. ország Hannovera ellen el kezdett, nem
gondoltathatik tellyefféggel úgy, mint a' tulajdon

képpen úgy - nevezett Hannovera ellen, hanem mint az Anglus Király birtoka ellen, és a' Hannoverai katonák ellen is, mint az Anglus Király' katonái ellen való hádayozás; a' mely tekintetben t. i. soha Hannovera az Anglus Király' hádayozásainak nyugodalmas szemléelője nem vólt. A' Napkeleti Indiai Anglus kereskedő, törvéntelen dolgokat tselekedő (despota), Konpaniaért, a' világnak mind a' négy részeiben vért ontottak a' Hannoveránusok. Az Amériikai hádayoruban a' Hannoveránusok vóltak a' leg jobb katonák. A' két Indiákon, Egyiptomban, és mindenütt, az Anglusok' nagy ravágyó puiztitások' áldozatjának lenni ízemléttük a' Hannoveránusokat. Fr. Országának szükséges a' maga ellenségét minden eszköztől meg fosztani, a' mellyeket az, ő ellene fordíthatna. Meg nem tagadhatja ő tölle senki azt a' just, hogy az Anglus Király' aranyának és katonáinak Európából való kivitetéseket, a' hol lehet meg akadályoztassa. Az Anglus Király megtámadhatatlannak gondólja magát lenni a' maga szízetén: hanem a' mi kötelességünk, addig is, míg egy jó szél támadna, az, hogy a' hol rá találhatunk, rá támadjunk."

Páris, Jun. 14-dikén. Irtuk vala a' napokban, hogy a' Szenátus', Törvényhozó Gyűlés', és Tribunátus' vólt katonatagjai, egygyütt egy fényes vendégséget tartván, annak hozzfú életiért is ittak vólt, a' ki az Anglia ellen leendő expeditzió alkalmatosságával leg előbb ki fogna lépni az Anglus pantra, és hogy a' néki buzdúlt vendégeskedő Kompánia, egy minnyájok által aláíratott közönetett küldött volna Gen. Düroctól az Első Konzulhoz. Ez a' közönet ennyiből állott: — „

„A' Szenatusnak, Törvényhozó Gyűlésnek, és a' Tribunátusnak alább nevezett katonatagjai —

„Generális! Mi egy jó akaratot kérünk-ki tőled, melyet te nem is fogsz remétségünk szerént, a' mi buzgóságunktól és hozzád viseltető indulatunktól megtagadni. A' nélkül, hogy böltseffégednek titkaiba be akaránk tekinteni, a' melyhez mi azonközben eleitől fogva tellyes bizodalommal viseltettünk, és tsak oly feltétel alatt, ha valami egyéb tzelozásod nintsen vélünk, 's már valami egyéb rendelést nem tettél erántunk: kérünk, hogy végy (vegyél) fel bennünket is arra a' hajóra, a' melly tégedet és véled együtt a' Fr. nép' bozfszuállásat, Angliába által viszi. “

Egy furtsáلكodni szerető Frantzia író, Békeség-kötés formában akarván summásan elő ádni az Angliai Parlamentomban a' Minilleri részén lévöknek befzédjeiket, a' következő tzikkelyek teltek - ki tölle: — 1) Fr. Országának minden foglalások meg tiltatnak; ezzel a' jussal tsak Anglia bírhat. — 2) Fr. országnak St. Domingója, és Louisianája ne lehessen; Spanyol országnak Floridája ne lehessen; Fr. országnak ne lehessen egyebe, hanem tsak a' mit Anglia néki enged. — 3) Megesmérteik, hogy Fr. ország igen ditsösség szomjuhozó, mint-hogy Helvetziának és Hollandiának dolgaikba avatkozott: Anglia ellenben tellyefféggel nem vágyik ditsösségre, ámbár a' tengereken való nralkodást magáévá tenni akarja, ámbár a' neutrális kereskedést nem szenvedi, ámbár a' Swéd hajókat letartóztatta, ámbár minden hajókat meg motóz, 's ha néki tettzik magának el veszi, 's ámbár minden Indus birodalmakat el foglal. — 4) A' Fr. Generálisoknak egy

Anglus Generálisról sem szabad egyebet szólni dicséretnél: az Anglus Oberstereknek és Generálisoknak ellenben szabad legyen a' Fr. Generálisok és a' Fr. Országglózfék ellen akár mi oltsárló irásokat kiadni. — 5) Az Anglus Ministereknek és Agenseknek szabad legyen a' Parlamentomban akár mit beszélni Fr. ország ellen: hanem, ha az Első Konzúl a' Szenátusba, a' Törvényhozó Gyűlésbe, és a' Tribunátusba Angliáról valamit be akar küldeni, azt előbb terjelje a' Párisi Anglus Nagy Követ' elébe, hogy ítélje meg, hogy valyon tétteni fog-e az, az Anglus Országglózféknek és népnek. — 6) Fr. Ország, minden vámait és a' tilalmas portékáknak bevételeket illető törvényeit, törölje el, azért, hogy ezeket a' Londoni kereskedők nem kedvelik. — 7) Mind ezekre pedig el kerülhetetlenül szüksége van Anglianak, azért, hogy egy szabad, boldog, és független nemzetnek tarthassa magát. — 8) Ha Fr. Orzágnak eszibe találna jutni az, hogy ezen tikkelyek között valamelyiket megszegje, ökemének meg kell büntetődni, 's kivánni kell, hogy Anglia, Fr. országot fenyítse meg. — 9) L. Moirára biztattatik, hogy Fr. ország' megbüntetésére gondja legyen, a' ki is magára fogja vállalni, hogy a' hadakozás ne tartson sokáig, 's a' mely végre csak egy pont legyen a' megtámadás tzélja. — (A' Moira beszéde, melyre ezen utolsó tikkellyel van a' tzélozás, a' jövő M. Kurirban fardúl elő: azok pedig, a' melyekre a' több tikkelyek tzéloznak, t. i: a' Clarencei, Cumberlandi Hercegek, 's több Lordok beszédeik, már elő fordúltak).

* * *

London, Jun. 8-dikán. Ministereink még nyilvánosságos hadat nem hirdettek Spanyol ország ellen, hanem, mint a' körülállások mutatják,

bizonyos történetben, t. i. hogy az ellenségnek annál érezhetőbben árthassanak, még a' neutrális hajóknak sem fogják tellyességgel meg engedni, hogy az olyan kikötőhelyekbe bévezzenek, a' melyekben Frantziák lesznek őrizeten. Itt kell keresni annak az okát, hogy néhány napoktól fogva a' neutrális zászlókkal evező, Dánus, Swéd, Amérikai, Brémai, 's egyéb hajókat is elfogdossák fegyveres hajóink.

„Ha bizonyosok lehetnek Ministereink a' feől (így szoll az Oppozitzió részén lévő leveleknek egygyike) hogy Spanyol ország, a' Frantziáknak minden fevőgetődnő akénfzerítésék Libellát Gls neutrális maradhat, jól tselekszük, hogy hadat nem izennek ellene : hanem, ha szép szó és barátságos ajánlások által mind addig engedik magokat ketsegtetni, míg a' pénzrel terhelt gazdag Spanyol hajók haza érkezhetnek : ezen esetben nagy büntetlzenek a' Status ellen.“

„Mint tudva vagyom (így szoll egy más ugyantsak az Oppozitzió' részén lévő író), már az 500 millió Sterlingekeket, mint egy 5000 millió Forintokat, fellyül haladja a' Statusunk' adóssága. Jó lenne talám nagy jutalmat fel tennünk annak számára, a' ki még újabb taksák nemeit gondolhatna ki, a' melly elkerülhetetlen volna, mivelhogy Ministereink eltökéltették magokban, hogy addig folytassák a' hadakozást, míg, még egyszer annyira nem hágtatták adosságunkat.

Parlamentális vetélkedések. — Jun. 8-ikán ilyen szavakkal javasolta az Alsó Házban Patten, hogy jó leszen vizsgálás alá venni a' mostani Ministerek magokviseletét. — „En, ugy mond, magam sem kételkedem a' Fr. országlószék-

nek ellenünk való ellenséges indulatján: csak azt erőssitem, hogy az ő kikötőhelyeiben tétetödni mondatott hadi készüléteket nints miért emlegesük, mert azoknak semmi nyomok nem vólt. Nem kellett volna e' -félét emlegetni a' Kir. követtségben. Midön e'félét emlegetnek Ministereink, hogy az Első Konzúl kereskedésünknek akadályoztatására, segedelem kútfejeinknek kiszárztásokra, 's Nagy Britannia nagyságának és függetlenségének kivágására tzelozna: miként gondolják még is, hogy megmutathatják azt, hogy a' nemzet előtt nem árulták el félelmeket? Mit követtek el Ministereink? Tettek-e ellenző jelentéseket a' Fr. Országlólszéknel. Ha tettek, 's meg nem halgattattak, kétfézeresen hibások, hogy el szenvedték. Mit tettek a' Frantzia kereskedő Agensekre, Helvétziára, és Hollandiára nézve? Mely szánakozásra méltó módon viselték magokat a' Jóremenség' hegyére nézve! Megítéltetésre méltok Ministereink, azért, hogy minket tulajdon meggyöződésök ellen békeséges reménsséggel tápláltak, hogy a' közönséges bátorságot ki óltották, és hogy nemzeti tulajdonosságunknak felséges vóltát le szállani megengedték. Ők erről magok vallást tesznek. Meg vallják a' Királyi követtségben, hogy a' Fr. Országlólszék magaviselete, szünet nélkül való ránk támadás vólt: és még is ily sokáig halgattak! Én azt javaslanám, hogy adjuk fel a' Királynak, hogy mostani Ministerei, méltatlanná tették volna magokviseletek által a' Parlamentom' bizodalma'ra magokat, és hogy a' haza' dolgainak folytatására nem vólnának alkalmasok."

Oberster Bastard: — „Én úgy itélek, hogy mostani Ministereink igen terhes környülállások

között fogtak hivataljok folytatásához, és rend kívül terhes akadályokra találtak. A' hazában nagy békételenség uralkodott, a' melly az Amiensi Kötésnek megerössítettését szükségesé tette, és nem lett volna okosság, némely pontokban nem engedelmeskedni. Most új hadakozásra kényszerítettünk, és reméllem, hogy emberül fogjuk azt folytatni. Ministereink nem tartoztak azzal, hogy a' dolgot előbb kinyilatkoztassák, hanem csak akkor, midőn már a' hadakozást elkerülhetetlennek látták. — Sokak közöttünk azon bánkodnak, hogy néhány nagy talentomú embereink a' Ministeriumba vizsgálva nem lettek. Egynek nevezetesen (Pittnek) vizsgálva kellett volna oda lépni: de ez csak azért is nem történt meg valósággal, hogy ő azt kívánta volna, hogy minden régi barátjai vizsgálják oda. (Itt sokan felkiáltottak, hogy tartsa a' rendhez magát) Én, ugymond, két ellenkező rész között szemlélem állani magamat; az egygyik igen nagy bátorsággal, a' másik félelmséggel vádolja mostani Ministereinket: a' melyből lehetetlen, hogy egyebet ki hozhassak, hanem, hogy éppen úgy viselték magokat, a' mint kellett. Egy kevés időhaladásra volt szükségetek, hogy erőket meg újithassatok: hálá legyen az egeknek, már megújítottatok. Olyan reménséggel vagyok, hogy nem fogjuk a' hadat oltalmazólag, az az, magunk vézedelemével folytatni: hanem magunk fogunk rá menni az elenségre. “

„Lord Temple: — „Én csak a' Királyi követségén fundalom beszédemet. Ezen követségben magában megesmértetnek hibásoknak lenni a' Ministerek, midőn a' mondatik kéntelenségből, hogy Fr. ország az Amiensi Kötéstől fogva meg nem

szünt bennünket ingerelni. A' Fr. ország által gyakoroltatott gyűlölséges politika; annak az embernek ellenséges tzelozásai, a' ki Egyiptomban ezen szerentsetlen országnak nyomorúlt lakosait megöldököltette, 's a' ki önnön katonáit méreg által megétette; 's ezen ember' principiumai; mind ezek eléggé esmértettek: még is még a' múlt November 23-dikán is azt mondották Ministereink, hogy ők a' Fr. Országgal elkezdödhető hadakozásnak semmi jelét nem látnak; 's hogy az Oberster Sebastiani tudósításán kívül, semmi egyéb ellenséges Akta nem került volna még addig eleikbe: holott már akkor Fr. országhoz vala tsatoltatva Párm a *); egy Fr. kereskedő Biztos már rendelést vett vala, hogy országunkat hagyja ide; már akkor le tartoztatták vala hajóinkat **); a' Fr. seregek még Hollandiát oda nem hagyták vala ***); az Amiens-i Kötés betölthetetlené tétetődött vala ****). Mind ezek a' történetek megelőzték Nov. 23-dikát. Miért nem kezdték Ministereink magokat mingyár akkor emberül viselni? Mit mondhatnék az az ólta történt dolgokról? Minden napokat a' mi új bolzfizantatásunk tett jegyesekké. Végezetre nem vala egyéb hátra a' hadhirdetésnél: de ezt igen későre tselekedtük. Azonban tsakugyan reméllem én azt, hogy egélszfen szerentsések fogunk lenni; és hogy hathatosan utánna látunk a' dolognak: tsak azt mondom, hogy mostani Ministereink nem lesznek alkalmasok vezérlésünkre."

*) Azonközben még ma sints ahoz tsatoltatva; 's nem is szükség annak ahoz tsatoltatni (Moniteur jegyzése)

***) Mitsoda hajókat? és melyik kikötőhelyben?
(Moniteur jegyzése)

***) Az Amiens-i Kötés nem kötelezte őket ezen országoknak odahagyására: minthogy ti sem hagyatátok vala oda azon országokat, a' mellyeknek odahagyásokat a' Kötésben megígértétek vala, t. i: Pondicheryt, Goréét, Egyiptomot, és Malthát.

****) Igen is, úgy vagyon, minthogy ő Felsége egy törvényes Akta szerént, a' melyről a' jövőendő emberi nyom nem fog elfelejtkezni, jónak találta magának tartani Malthát, hogy egy új Indiai Bombay-i tsináljon belőle.

H o b h o u s e: — „Én úgy itélek, hogy Ministereink megfeleltek köteleltségeknek. Engem' mindenek felett az indított fel, és a' tsinált mintegy revoluziót bennem, hogy a' Frantziák az Angliai könyvnyomtató sajtók' szabadságát megtámadni mérézfelték. Már e' felettebb való bolzszantás, és nyilvánosságos jele annak, hogy a' Frantziák még nem szüntek meg az Anglusok' ellenségei lenni. A' hadakozás ki van egyszer hirdetve: nints egyéb hátra, hanem, hogy bátorsággal verekedjünk.“

S í r W i l l i a m Y o u n g: — „Már 20 esztenedeje, hogy ezen Házban ülök. Nem gondolhatom magamat az itéletre alkalmatlannak. Ugy itélek, hogy Ministereinknek magokviseleték nem hibás. A' mi Malthát illeti, azt nem tehetjük a' Frantziákkal való alkudozás' tárgyává. Bonaparte egy nagy talentumu, 's a' nagy próbatételekre kész és alkalmas ember. Vigyazzunk rá, hogy mit tsinál; 's azonban védelmezzük hazánkat.“